

música | concerto köln i sarband

Una antiga fusió feta vivament present

► **Obres:** Gluck, Cantemir, Toderini, Süssmayer, Joseph Martin Krauss, Wojciech Bobowsky / Ali Ufki, Mozart, entre d'altres.
Intèrprets: Concerto Köln (Markus Hofman); Sarband (Vladimir Ivanoff, director i percussió); dervixos giròvags (Ibrahim Birlıkay i Metin Erkus).
Dia i lloc: Diumenge 10 d'agost, Festival de Músiques de Torroella de Montgrí (plaça de la Vila).

IMMA MERINO

Tot i que sembla la característica de bona part de la música que es fa contemporàniament, és evident que la fusió musical té una llarga tradició. I també les influències recíproques entre les creacions musicals (i altres manifestacions artístiques) de diferents cultures, sovint distants. El cas és que, com va poder-se comprovar diumenge a Torroella de Montgrí i està enregistrarat en el disc *Dream of the orient* editat per Deutsche Grammophon, una de les propostes musicals actuals més estimulants ha arribat amb la fructífera trobada entre l'alemany Concerto Köln, una de les formacions més vitalistes entre les que interpreten el repertori del barroc i del classicisme amb criteris historicistes, i Sarband, un grup que, dirigit pel búlgar *alemanyitzat* Vladimir Ivanoff, reuneix músics de diverses nacionalitats atents a la tradició de la música oriental, tot i que les seves recerques pel Mediterrani fins els han dut, passant per la música sefardita i l'andalusina, a les *cantigas* d'Alfonso X. Tant una formació com l'altra comparteixen la inquietud per la recerca i la recuperació de joies amagades del patrimoni musical. La seva relació no és nova, però ara comparteixen felicitat (per a la felicitat de qui vulgui sentir-los) una aventura musical que reflecteix la influència que va tenir la música oriental, de manera particular la turca, en compositors europeus del segle XVIII, com ara Giovanni Battista Toderini, el gran Gluck i ni més ni menys que Mozart, a més del seu alumne Franz Xaver Süssmayer,

Una imatge del concert de diumenge a Torroella. / FIDEL TORRENT

que va acabar-li el *Rèquiem*. El resultat és apassionant. I això perquè, amb el talent i convicció amb què interpreten, no fan pura arqueologia, sinó que fan viva en el present una música del passat. Al capdavant la fan present.

Lligada a la voluntat cultural de fer present la influència de la música turca, especialment pel que fa a la percussió, en els compositors centreeuropeus del XVIII, que a la vegada també van poder ser influents a Orient, possiblement també hi ha una intencionalitat política de cara a la convivència i el diàleg. A través dels seus meticulosos comentaris amb els quals va anar preparant el públic assistent a Torroella per fer el viatge, com ell mateix definia la proposta, el contrabaixista basc Roberto Fernández de Larrinoa, membre del Concerto Köln, va explicar que l'apertura musical cap a aquest Orient Pròxim va produir-se en el moment en què l'Imperi Otomà va deixar de ser l'enemic, el «perill» que voltava pel Mediterrani. Aleshores va haver-hi una època d'intercanvis i de curiositat que, per part europea, va revestir-se d'un cert gust per l'exotisme i el luxe oriental, cosa que es reflecteix en algunes de les òperes «a la turca» o amb escenaris i personatges turcs. És així que es va anar creant un

Orient imaginari. Com va apuntar Fernández de Larrinoa, mireu l'altre amb els ulls de la nostra imaginació, sinó amb els dels nostres prejudicis. Esperem que no siguin els ulls de la por. En tot cas, encara que corresponguin a una mirada superficial, són menys perjudicials els ulls fascinats davant del que es fa estrany. No sé si aquells que som aliens a la mística sufí som capaços de deixar de mirar fascinats com els dervixos giren sobre ells mateixos. Diumenge a la plaça de la Vila de Torroella, només n'hi va haver dos als extrems de l'escenari durant la interpretació de dos temes. Resultava difícil no mirar-los amb fascinació. Però, a banda d'aquesta fascinació, hi podia haver la comprensió que dues formacions musicals dialogaven tot renovant un antic diàleg musical. I que aquest diàleg es fa mantenint una relació d'igualtat que pressuposa que no hi ha una jerarquia cultural. Per això apuntava la intencionalitat política considerant, a més, que no deu ser per res que una formació alemanya sigui sensible a la influència de la música turca en l'occidental. Potser també és una manera de reconèixer que els immigrants turcs han aportat a Alemanya coses que no poden reduir-se a la força de treball mal pagada.